

Programa educatiu de Parcs i Jardins de Barcelona
Orientacions per als professors

Hort urbà Can Cadena
Segon i tercer cicle. Educació primària
Feines i eines de l'hort i la granja

■ Identificadors

Lloc: **Hort urbà Can Cadena**
Etapa escolar: **Segon i tercer cycle. Educació primària**
Àrea de coneixement: **Coneixement del medi natural i social**

■ Objectius didàctics

Conèixer la masia, l'hort i la granja d'animals de Can Cadena.
Col·laborar en tasques pròpies de la granja i de l'hort.
Establir un vincle positiu amb les persones, els animals i les plantes.
Valorar l'agricultura ecològica i els horts urbans.
Treure conclusions com a resultat d'una experiència.
Participar en accions respectuoses amb el cicle natural dels animals i les plantes.

■ Relacions amb el currículum

● Procediments

Observació directa d'éssers vius, objectes i fenòmens de l'hort i la granja
Reconeixement de la influència dels canvis estacionals en la granja i en l'hort
Conversa amb les persones que tenen cura de la granja i l'hort
Memorització de terminologia pròpia del treball a la granja i l'hort
Identificació de les fases del procés de compostatge
Relació entre les eines i les feines de l'hort

● Actituds, normes i valors

Valoració del treball dels avis i àvies de Can Cadena
Col·laboració en les tasques de manteniment de l'hort i la granja
Seguiment de les normes de participació en una visita i una investigació
Implicació en la resolució de problemes i en la presa de decisions
Valoració de l'agricultura ecològica

● Fets, conceptes i sistemes conceptuals

L'activitat a la masia, l'hort i la granja de Can Cadena
La regla de les tres erres: reciclar, reutilitzar, reduir
Les feines i les eines del pagès
Els cicles de la natura
La seqüència del treball del camp: preparar el terreny, sembrar, regar i fer la collita
El procés de compostatge
L'agricultura ecològica

Si us voleu inscriure en aquesta activitat, dirigiu-vos a www.bcn.cat/educacio/pae

Si heu d'imprimir aquest document feu-ho en paper reciclat. Doneu a la vostra feina un valor ambiental afegit.

■ Abans de la visita

● Motivació

Per tal d'introduir la unitat, proposem als alumnes la lectura d'un missatge que estimularà la seva curiositat i els convidarà a la participació.

El missatge de Gaia: Gaia escriu un missatge a Pàrricus i Garda per agrair-los el seu regal: un cistell amb espinacs i ous frescos de la granja de Can Cadena. Està impressionada per la seva qualitat. Gaia mostra a Pàrricus i a Garda el valor de l'agricultura ecològica. Demana als seus amics que animin els nens i nenes de la ciutat a conèixer Can Cadena, un lloc on es respecta el cicle de la natura.

(Fitxa 1 "Per llepar-se'n els dits!" del quadern dels alumnes)

Les propostes: Pàrricus i Garda s'han proposat investigar el tema per tal de comprovar la veracitat o falsedat de la hipòtesi plantejada. Demanen la col·laboració dels alumnes i els conviden a investigar les tècniques de conreu ecològic de Can Cadena per tal de treure'n conclusions.

La hipòtesi: "A Can Cadena es respecta el cicle natural dels animals i les plantes".

● Coneixements previs

El professor/a iniciarà amb els seus alumnes una conversa a l'entorn de la regla RRR: reduir, reutilitzar i reciclar.

Els alumnes hauran de descriure les escenes que se'ls presenten i reflexionar sobre les accions que duen a terme a casa o a l'escola en relació amb aquesta regla.

(Fitxa 2 "Reduïm, reutilitzem, reciclem" i fitxa 3 "Can Cadena i la regla RRR" del quadern dels alumnes)

● La informació

Proposem als alumnes un conjunt variat d'activitats per tal d'identificar les feines de l'hort i la granja, les eines que s'utilitzen i les característiques d'un hort ecològic. Per realitzar les activitats hauran de consultar el dossier de material didàctic complementari.

(Fitxa 4 "Les feines del pagès", fitxa 5 "Les eines del pagès" i dossier de material didàctic complementari al lloc web www.bcn.cat/parcsijardins)

■ Durant la visita

● L'experiència i l'experiment

La visita a l'hort i la granja de Can Cadena i el coneixement de l'agricultura ecològica són el centre al voltant del qual giren les diferents propostes de la unitat. Pretenem que esdevingui una sessió d'entrenament activa per aprendre a mirar, a escoltar i a col·laborar. Els monitors acompanyaran els nois i noies en el recorregut per les diferents zones: la masia (per fora i per dins), el pou i la bassa, els horts, el planter, els fruiters, el compost, els animals... Els alumnes formaran dos grups de treball. El grup A farà la descoberta de les eines exposades a la masia. El grup B col·laborarà en les tasques assignades a l'hort. Segons les estacions de l'any, les tasques aniran canviant. En acabar la sessió, completaran una fitxa-resum de la seva experiència de treball.

(Fitxa 6 "Col·laborem amb els avis de Can Cadena" del quadern dels alumnes)

Si us voleu inscriure en aquesta activitat, dirigiu-vos a www.bcn.cat/educacio/pae

Si heu d'imprimir aquest document feu-ho en paper reciclat. Doneu a la vostra feina un valor ambiental afegit.

■ Després de la visita

● El laboratori

Ja a l'escola, els alumnes participaran en un joc simbòlic. Hauran de transferir el procés que segueix el pagès al camp per tal d'obtenir un bon resultat a un procés similar de la seva pròpia vida. Dibuixaran unes vinyetes per il·lustrar el símil.

(Fitxa 7 "Al laboratori de les idees..." del quadern dels alumnes)

● El taller

Els nois i noies coneixeran la seqüència per crear compost. Se'ls convidarà a construir un petit hortet dins una caixa de fusta.

En trobaran les instruccions al dossier de material complementari.

(Fitxa 8 "Fem compost i construïm un hort de butxaca" del quadern dels alumnes i dossier de material didàctic complementari al lloc web www.bcn.cat/parcsijardins)

● Les conclusions i les iniciatives

En acabar la unitat, els nois i noies recordaran la hipòtesi d'investigació presentada a l'inici de l'activitat: "A Can Cadena es respecta el cicle natural dels animals i les plantes". Reflexionaran sobre els aprenentatges que han adquirit i respondran unes preguntes de comprensió. Després d'haver col·laborat amb els avis de Can Cadena en el manteniment de l'hort, la granja i la masia, se'ls convidarà a crear un cartell publicitari per tal de promocionar l'agricultura ecològica i els horts familiars. (Fitxa 9 "Respectem el cicle natural" i fitxa 10 "Salvem Gaia!" del quadern dels alumnes)

Suggeriments per als professors:

- A l'inici de la unitat, en obrir la conversa a l'entorn de la frase "A Can Cadena es respecta el cicle natural dels animals i les plantes", proposeu als alumnes que portin peces de fruita de casa, es tapin els ulls i endevinin de quina fruita es tracta a partir de l'olor, la forma i el gust. Així, introduïrem el tema de les propietats del fruit dels horts per la via sensorial.
- Lectures recomanades: Readman, J.; Honor Roberts, L. *Salvo el món en un matí*. Traducció al català de Toni Rovira. FALTA CIUTAT: Beascoa, 2006; Saillard, A. *Petita enciclopèdia de la granja*. Traducció al català de Gustau Raluy i Bruguera). Barcelona: Cruïlla, FALTA ANY.
- Enllaços recomanats: Agenda 21 de Barcelona convoca les escoles a participar en un projecte d'hort escolar: www.bcn.cat/agenda21/.
- Convideu els nens i nenes a entrar al lloc web www.bcn.cat/parcsijardins i animeu-los a conèixer els diferents espais lúdics d'educació mediambiental.

Si us voleu inscriure en aquesta activitat, dirigiu-vos a www.bcn.cat/educacio/pae

Si heu d'imprimir aquest document feu-ho en paper reciclat. Doneu a la vostra feina un valor ambiental afegit.

Lloc: Hort urbà Can Cadena
Edat: Segon i tercer cicle. Educació primària
Títol: Feines i eines de l'hort i la granja
Àrea: Descoberta de l'entorn natural i social

Orientacions per als professors

Quadern dels alumnes

Material didàctic complementari

■ Objectiu de l'activitat

Conèixer les feines i les eines pròpies d'un hort i una granja.

■ Nucli de l'activitat

Valoració de Can Cadena com a model de respecte del cicle natural dels animals i les plantes.

■ Contribució de l'activitat a les competències bàsiques

- **Competències transversals: comunicatives, metodològiques i personals**
Lingüística, aprendre a aprendre i autonomia personal.
- **Competències específiques centrades en el fet de conèixer i habitar el món**
Coneixement i interacció amb el món físic.

■ Descripció de l'activitat a l'hort urbà Can Cadena

Fases del procés: 1. Presentació 2. Què en sabem? 3. Fem! 4. Què hem après? 5. Ens comprometem!

● 1. Presentació

- Anunci de l'objectiu de l'activitat: investigar la hipòtesi "A Can Cadena es respecta el cicle natural dels animals i les plantes".
- Exposició de les activitats que es duran a terme.

● 2. Què en sabem? (L'exploració dels coneixements previs i la informació)

- Conversa sobre la base d'un conjunt de preguntes formulades als alumnes en relació amb les eines exposades a l'interior de la masia.
- Pàrricus representarà diverses accions amb mim perquè els alumnes endevinin de quines tasques es tracta.

● 3. Fem! (L'experiència i l'experiment a l'hort urbà Can Cadena)

- Joc de relació eina/feina a la masia de Can Cadena, comparant les feines a l'hort d'ahir i d'avui.
- Participació en la proposta "Col·laborem amb els avis de Can Cadena".
- Reconeixement de les accions: cavar/fangar, adobar, plantar, sembrar, regar, fer la collita.
- Joc de relació acció/definició sobre les feines de l'hort.

● 4. Què hem après? (Les conclusions)

- Posada en comú en base a un formulari (Veritat/Fals).
- Conclusions: 1) A la granja i a l'hort s'hi fan tasques ben diverses. 2) Per dur-les a terme, el pagès fa servir diferents eines. 3) A Can Cadena es respecta el cicle natural dels animals i les plantes. 4) Els horts de Can Cadena es conreen seguint criteris ecològics.

● 5. Ens comprometem! (Les iniciatives)

- Proposta d'iniciatives orientades a valorar la feina del pagès i les tècniques d'agricultura ecològica.
- Proposta d'iniciatives orientades a valorar i seguir la regla RRR (Reciclar, Reduir, Reutilitzar).
- Repàs de la terminologia apresada: *cavar/fangar, adobar, plantar, sembrar, fer la collita, regar, carretó, pala, mànega, regadora, aixada, fanga i rasclat*.

■ Material per dur a terme l'activitat: abans, durant i després de la visita

● La pregunta

Fitxa 1. Per llepar-se'n els dits!

● Els coneixements previs

Fitxa 2. Reduïm, reutilitzem, reciclem

Fitxa 3. Can Cadena i la regla RRR

● La informació

Fitxa 4. Les feines del pagès

Fitxa 5. Les eines del pagès

● L'experiència i l'experiment

Fitxa 6. Col·laborem amb els avis de Can Cadena

● El laboratori

Fitxa 7. Al laboratori de les idees...

● El taller

Fitxa 8. Fem compost i construïm un hort de butxaca

● Les conclusions i les iniciatives

Fitxa 9. Respectem el cicle natural

Fitxa 10. Salvem Gaia!